

Aanvullende digitale informatie bij de studiedag van het CPS: 'Financiële recherche' 1 juni 2023

Het CPS tracht zo veel als mogelijk bij haar activiteiten (studiedag, debat, webinar, ...) aanvullende digitale informatie te bezorgen aan de deelnemers. Op deze wijze kan wie verder méér wenst te vernemen over de problematiek zich verder documenteren.

Wij streven niet de volledigheid na, wél bieden we u een selectie van relevante informatie.

Deze lijst kwam tot stand met medewerking van de leden van de werkgroep die instonden voor de totstandkoming van de webinar.

Wie dit wenst kan ons bijkomende suggesties doen om de inventaris aan te vullen.

U kan ons die bezorgen via mail: sec@policingandsecurity.be.

Zoektermen: financieel rechercheren, financiële recherche, financieel-economische criminaliteit, private fraudebestrijding, criminele vermogen, criminele netwerken

1. Wetenschappelijke literatuur

Abraham, M., & Spapens, T. (2021). Drugscriminaliteit beheersbaar houden: De inspanningen van 25 jaar. *Justitiele Verkenningen*, 47(4). DOI: 10.5553/JV/016758502021047004007

Dit onderzoek geeft een inzicht in de versnipperende aanpak van georganiseerde criminaliteit in Nederland. Er wordt gekeken naar enkele gebeurtenissen en ontwikkelingen die beleidsmakers hebben aangezet tot het veranderen van het drugsbeleid. Dit beleid, hun resultaten en de effecten doorheen de jaren worden onder de loep genomen en de knelpunten die zich daarbij voordeden.

Bakker, G. (2014). Post-van Traa: innovaties in de handhavingsketen gericht op de beteugeling van financieel-economische criminaliteit. *Het groene gras*. Den Haag. <http://hdl.handle.net/1854/LU-5674448>

Dit boek bespreekt de bevindingen van de commissie-Van Traa, oftewel de Nederlandse parlementaire-enquêtecommissie opsporingsmethoden, die kritiek had op het gebruik van financiële recherche. De auteur bespreekt 1) strategisch financieel rechercheren, 2) informatiegedreven handhaving en 3) integraal-preventief denken. Het boek is een grondige verkenning in de strijd tegen financieel-economische criminaliteit.

Delrue, G. (2018). *Financieel rechercheren*. <https://catalogus.vandenbroele.be/fondscatalogus/763.aspx>

Dit boek geeft een gestructureerde inventaris en een ontwerpschema met voorbeelden van gerechtelijke vorderingen en processen-verbaal die aangewend kunnen worden tijdens de uitvoering van onderzoeken. Het leert ons hoe een vermogensonderzoek gestart wordt. Het is een leidraad bij onderzoek naar tal van financieel economische aspecten.

Gilmour, N. & Hicks, T. (2023). *The war on dirty money*. Policy Press. <https://doi.org/10.51952/9781447365143>

De auteurs bieden een gereedschapskist met op feiten gebaseerde oplossingen om de frontlinie te helpen financiële criminaliteit aan te pakken. Ze stellen de mondiale aanpak ter discussie en betogen dat zelfgenoegzaamheid, eigenbelang en onbegrip inmiddels tot langdurige absurditeiten hebben geleid. Internationale en overheidsbeleidsmakers werken onbedoeld belastingontduiking, corruptie, milieu- en georganiseerde misdaad in de hand door misdaad los te koppelen van de onderliggende oorzaken. Het handjevol misdadbesteders dat er is, worden uitgehongerd en een leger van nalevingsdeskundigen wordt verhinderd echt te helpen.

KPMG. (2022). *Illicit cigarette consumption in the EU, UK, Norway and Switzerland: 2021 results*. https://www.pmi.com/resources/docs/default-source/itp/kpmg-eu-illicit-cigarette-consumption-report-2021-results.pdf?sfvrsn=5fe773b6_6

Dit verslag uit 2022 is het resultaat van een jaarlijkse studie waarin de omvang en de trends van de illegale sigarettenmarkt in de EU worden geraamd. Deze studie bestrijkt alle 27 lidstaten van de Europese Unie in 2021, met een EU27-marktoverzicht. Er zijn ook afzonderlijke landenrapporten voor het VK, Noorwegen en Zwitserland. De aanpak van KPMG bestaat erin deze gegevens te evalueren om de relevante schattingen op te stellen. Dit verslag verwijst naar interviews met rechtshandavingsfunctionarissen, die plaatsvonden als onderdeel van het onderzoeksproces voor deze studie.

Lagerwaard, P. (2022). Financiële surveillance en de rol van de Financial Intelligence Unit (FIU) in Nederland. *Beleid en Maatschappij*, 49(2), 128. DOI: [10.5553/BenM/138900692022001001](https://doi.org/10.5553/BenM/138900692022001001)

Dit artikel neemt de drie kernpraktijken van de Financial Intelligence Unit Nederland (FIU) onder de loep. Zij verzamelen, analyseren en verspreiden financiële inlichtingen in het kader van financieel toezichtsonderzoeken. De enorme groei in digitaal betalingsverkeer maakt dat er een schat aan informatie kan vergaard worden waarmee criminele handelingen snel opgespoord kunnen worden. De FIU speelt hierin een cruciale rol om verdachte transacties te melden aan opsporings- en vervolgingsinstanties.

Matanky-Becker, R. & Cockbain, E. (2022). Behind the criminal economy: using UK tax fraud investigations to understand money laundering myths and models. *Crime, Law and Social Change*, 77(4), 405-429. DOI: 10.1007/s10611-021-09997-4

Er wordt onderzocht op welke manier gegevens van de Britse belastingdienst gebruikt kunnen worden in de strijd tegen witwaspraktijken. Ook de bestaande modellen van witwassen (het driefasenmodel van plaatsing, gelaagdheid en integratie) worden beoordeeld naar hun toepasbaarheid. De resultaten wijzen op de cruciale rol van geldkoeriers en de kosten-batenanalyse die criminele organisaties maken bij de keuze voor verschillende witwasmethoden.

Meerts, C., Huisman, W., Kleemans, E. R. & van Straeten, M. (2022). Living apart together? Publiek-private relaties in de bestrijding van interne financieel-economische criminaliteit. *Politie en Wetenschap*, 127. <https://www.politieenwetenschap.nl/view/?i=73d00a832e8efd67009cce2ce9fd1eded22a517efcf31ab1&p=3f3508ecfac0c14dc74ba47e183911b42e5061db360d38b8>

Dit onderzoek bekijkt de operationele samenwerking en informatieoverdracht tussen politie en particuliere onderzoekers bij de bestrijding van financieel-economische misdrijven. Beide diensten zouden weinig samenwerken en van een gelijkwaardig partnerschap zou geen sprake zijn. Om die reden spreekt men van 'Living apart together'. Deze publiek-private samenwerking zou een meerwaarde kunnen hebben maar kent momenteel nog grote uitdagingen.

Nikkel, B. (2020). Fintech forensics: Criminal investigation and digital evidence in financial technologies. *Forensic Science International*, 33. <https://doi.org/10.1016/j.fsidi.2020.200908>

Dit artikel gaat over de nieuwe subdiscipline van digitale forensische wetenschappen die betrekking heeft op financiële technologieën dat gebruikt wordt voor betalingen, geldtransfers en andere transacties. Criminele organisaties maken misbruik van deze nieuwe financiële technologieën. Dit onderzoek kijkt naar de manier waarop de forensische gemeenschap het onderzoek naar Fintech en technische financiële kan verbeteren en fraude kan voorkomen.

Öberg, J. (2021). The European Public Prosecutor: Quintessential supranational criminal law?. *Maastricht Journal of European and Comparative Law*, 28(2), 164-181. DOI: 10.1177/1023263X211005980

In dit artikel wordt kritisch onderzocht in hoeverre het Europees openbaar ministerie kan worden beschouwd als een schoolvoorbeeld van supranationaal strafrecht. Het artikel bespreekt de omvang, de aard en de grenzen van de bevoegdheden van het Europees openbaar ministerie, alsmede zijn operationele structuur in het licht van artikel 86 VWEU en de onlangs aangenomen EPP0-verordening.

Ranchordás, S., & Schuurmans, Y. (2020). Outsourcing the Welfare State: The Role of Private Actors in Welfare Fraud Investigations. *European Journal of Comparative Law and Governance*, 7(1), 5-42. doi: <https://doi.org/10.1163/22134514-00701005>

Dit literatuuronderzoek geeft een kritische blik op de hervorming van de welvaartsstaat. Het geeft uitleg bij de problemen waarmee private actoren geconfronteerd worden als het gaat over het voorspellen en bestrijden van sociale fraude. Ten eerste zou de slechte contractuele relatie met de regering zorgen voor rechtsonzekerheid, problemen omtrent transparantie en billijkheid van administratieve procedures. Ten tweede zou het publieke belang in gevaar komen wanneer publieke en private belangen op een foute manier op elkaar worden afgestemd. Tot slot zouden de ondoorzichtige geautomatiseerde procedures een inbreuk vormen op het recht op een eerlijk proces, non-discriminatie en privacyrechten.

Rocha-Salazar, J-d-J., María-Jesús, S-V., Segovia-Vargas, M-J., & Camacho-Minano, M-d-M. (2022). Detection of shell companies in financial institutions using dynamic social network. *Expert Systems with Applications*, 207 DOI: 10.1016/j.eswa.2022.117981

Dit artikel bestuurt de rol van shell-ondernemingen in misdrijven zoals het witwassen van geld, belastingfraude, corruptie, omkoping en drugshandel. Deze auteur stelt voor om transacties met betrekking tot lege vennootschappen op financiële wijze op te sporen. Ze stellen voor dit te doen aan de hand van kenmerken van rechtspersonen en zelf- en groepsvergelijkingen op te nemen in dynamische sociale netwerken. Uit het onderzoek blijkt dat deze methodiek positief onthaald werd.

Staats, W., Meerts, C., Kleemans, E. R., & Huisman, W. (2021). *Nieuwe manieren van samenwerken: Een systematische literatuurreview naar de (effectiviteit van) publiek-private samenwerking op het gebied van financieel-economische criminaliteit en cybercrime*. Vrije Universiteit Amsterdam. <https://research.vu.nl/en/publications/nieuwe-manieren-van-samenwerken-een-systematische-literatuurreview>

Deze literatuurstudie geeft inzicht in de publiek-private samenwerking op vlak van financieel-economische criminaliteit en cybercrime in functie van een integrale criminaliteitspreventieve aanpak met alle verschillende veiligheidsactoren. Gezamenlijk optreden en samenwerking is onmisbaar geworden in de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Traditionele vormen van samenwerking komen echter tekort, er is nood aan integrale overlegstructuren die effectieve samenwerking afdwingen. Dit onderzoek geeft een stand van zaken omtrent de knelpunten en succesfactoren van deze nieuwe vorm van samenwerking.

Sukardi. (2020). Financial Crime on Investigation in Industrial Revolution 4.0 Era. *International Journal of Criminology and Sociology*, 9, 695-708. DOI: 10.6000/1929-4409.2020.09.66

De groei van digitale technologie brengt een groei van economische en financiële criminaliteit met zich mee dat gebruikt maakt van deze nieuwe financiële technologieën. Deze evoluties worden echter niet gevolgd met juridische ontwikkelingen die het mogelijk maken digitale technologieën te gebruiken om misdrijven op te sporen. In dit artikel wordt vastgesteld dat wat de structuur betreft, een synergetisch en harmonieus coördinatiesysteem nodig is tussen de wetshandhavers en alle betrokken partijen. Terwijl in het aspect van de rechtscultuur de ontwikkeling van communautaire economische

infrastructuur nodig is, met name zakelijke transacties die op gegevens gebaseerde systemen ondersteunen.

Van Santvoord, Victor. (2021). *Naar datagedreven financiële opsporing: door technologie of door leiderschap?*. Erasmus University Rotterdam. DOI:[10.13140/RG.2.2.30178.86724/1](https://doi.org/10.13140/RG.2.2.30178.86724/1)

Financiële opsporing of het opsporen van criminele geldstromen is een belangrijke activiteit van de overheid maar blijkt niet vlekkeloos te verlopen. Samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de verschillende opsporingsdiensten blijkt problematisch te zijn waardoor de overheid veel inkomsten misloopt. Dankzij Informatie Gestuurde Politie kan men beter datagedreven opsporingswerk verrichten, de implementatie hiervan blijkt tegen veel weerstanden te botsen. Het UTAUT-model spoort op waar eventuele mankementen zich situeren. Leiderschap is hierin echter niet opgenomen maar kan wel een verklaring bieden voor de problemen in financiële opsporing. Deze verhouding is de voornaamste focus van dit onderzoek. Verder wordt nog onderzocht in welke mate dit model toepasbaar is in Nederland.

Verhage, A. (2014). Op zoek naar financieel-economische criminaliteit. *Criminografische ontwikkelingen III: van (victim)-survey tot penitentiaire statistiek*, 9, 89–112. Maklu. <http://hdl.handle.net/1854/LU-5788800>

Deze bijdrage tracht een overzicht te geven van het beschikbaar cijfermateriaal en informatie met betrekking tot financieel-economische misdrijven. Daaruit blijkt dat informatie te gefragmenteerd en onvolledig is om volledige criminele netwerken of processen bloot te leggen. Gedetailleerd bronnenmateriaal is wel noodzakelijk om een evidence-based prioriteitenbeleid te kunnen voeren. Daarnaast zorgen deze hiaten voor een belemmering van de misdaadbesteding.

Verhage, A., Jorissen, A., Prins, R., & Jaspers, J. (2016). Criminele organisaties en organisatiecriminaliteit. *Cahier Politiestudies*, 39. Maklu. https://www.researchgate.net/publication/311776150_Criminele_organisaties_en_organisatiecriminaliteit

Dit cahier kijkt naar de fenomenen organisatiecriminaliteit en georganiseerde criminaliteit, de tussenvormen en de verwevenheid met de legale economie vanuit het oogpunt variërend van financiële recherche tot bestuurlijke handhaving. Ook aspecten van samenwerking en informatiedeling tussen de verschillende betrokken actoren wordt in dit cahier besproken

Wiegman, A. (2019). Netwerk-trendwatches als verkenningstool voor nieuwe vormen van financiële misdaad. *Justitiële Verkenningen*, 45(4). doi: 10.5553/JV/016758502019045004006

Dit onderzoek beschrijft het fenomeen van 'trendwatching'. Dit wordt gebruikt door de Financiële en Fiscale Opsporingsdienst (FIOD) om nieuwe ontwikkelingen in het domein van financiële criminaliteit op te sporen. 'Netwerk-trendwaching' is een social-intelligence tool dat gebruikt wordt om snel kennis te genereren voor de bestrijding van die nieuwe criminaliteitsfenomenen.

Wilms, P., Veen, S., Kluft, S., & Huisman, W. (2018). Nulmeting wetswijziging bestrijding financieel-economische criminaliteit. *APE Onderzoek & Advies*, 2976. WODC. <http://hdl.handle.net/20.500.12832/2324>

Dit onderzoek evalueert de verruimde mogelijkheden voor de bestrijding van financieel-economische criminaliteit. Men gaat na wat de situatie was voor de wetswijziging, welke meerwaarde de wet levert in de strijd tegen financieel-economische criminaliteit en welke gegevens ontbreken om een grondige evaluatie mogelijk te maken. Deze meting staat in functie van de grondige evaluatie van 2020 die zich richt op de uitvoerbaarheid, effectiviteit en resultaten van de wet.

Young, M.R. (2014). *Financial Fraud Prevention and Detection: Governance and Effective Practices*. John Wiley & Sons.

https://books.google.be/books?hl=nl&lr=&id=4RKKAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR9&dq=financial%2Bfraud%2Bprevention%2Band%2Bdetection&ots=ABj27JDQ7f&sig=djC7zM1etCQnMzn9VtMAF2x06vI&redir_esc=y#v=onepage&q=financial%2Bfraud%2Bprevention%2Band%2Bdetection&f=false

Dit boek wil helpen in de strijd tegen financiële fraude. Het waarschuwt voor de verraderlijkheid waarmee financiële fraude begint en groeit. Het geeft praktische, concrete adviezen voor fraudepreventie. Het behandelt de opsporing van fraude en de nasleep ervan, zodat een bedrijf, indien financiële fraude aan het licht komt, deze zo efficiënt mogelijk achter zich kan laten. Er wordt gesproken over innovatieve benaderingen van financiële verslaggeving die de druk achter overdreven financiële resultaten kunnen wegnemen en financiële fraude een halt kunnen toeroepen.

2. Algemene vindplaatsen

Abraham, M., van Dijk, B. & Hofstra, D. (2021). *Aanpak georganiseerde drugscriminaliteit: Een terugblik op 25jaar beleid en uitvoering*. Tilburg University.

<https://repository.wodc.nl/bitstream/handle/20.500.12832/3074/3154-aanpak-%09georganiseerde-drugscriminaliteit-volledige-tekst.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Drugscriminaliteit is sterk verweven in de Nederlandse maatschappij en daarmee een grote prioriteit voor politie en handhaving. Om een integrale aanpak van deze wereldwijde drugscriminaliteit mogelijk te maken, werd de techniek van 'financiële opsporing' geïntroduceerd. Dit onderzoek bekijkt de effectiviteit en efficiëntie van het gevoerde drugsbeleid doorheen de jaren met betrekking tot de strafrechtelijke, financiële en bestuurlijke aanpak van georganiseerde drugscriminaliteit.

AMLC. (z.d.). *Anti Money Laundering Centre*. <https://www.amlc.nl>

Het AMLC is een kennis- en expertisecentrum waar publieke en private partijen nationaal en internationaal samenwerken om witwassen te bestrijden. Het AMLC levert een bijdrage aan het formuleren van nieuwe witwastypologieën, stelt fenomeenbeschrijvingen op, draait projecten, start grote witwasonderzoeken op etc. Op hun website kan je terecht voor meer informatie over deze organisatie.

Bové, L. (2020). *Amper onderzoek naar geld van criminelen*. <https://www.tijd.be/politiek-economie/belgie/algemeen/amper-onderzoek-naar-geld-van-criminelen/10273571.html>

Onderzoek naar het crimineel verdienmodel van bepaalde misdaadvormen blijkt geen prioriteit te zijn waardoor criminele geldstromen blijven bestaan en winsten uit misdrijven niet geconfisqueerd worden. Een verklaring hiervoor is het gebrek aan mensen en middelen waardoor een geïntegreerd financieel recherchebeleid ontbreekt. De kaalplukwet blijkt weinig slagkracht te hebben en (publiek-private) samenwerking of informatie-uitwisseling ontbreekt.

Comité P. (2018). *Onderzoeksrapporten 2017. De aanpak van financiële en economische onderzoeken binnen de federale gerechtelijke politie na de optimalisatie en de hertekening van de centrale directies*. <https://comitep.be/document/onderzoeksrapporten/2017-06-22%20Ecofin%20nl.pdf>

De voormalige centrale directie van de bestrijding van de economische en financiële criminaliteit (DJF) werd met de optimalisatiemaatregelen van 2014 opgeheven en vervangen door een centrale dienst ter bestrijding van de georganiseerde economische en financiële delinquentie (CDGEFID). Deze diensten zijn belast met onderzoek naar georganiseerde economische en financiële criminaliteit, fiscale en sociale fraude. In dit onderzoek wordt een analyse gedaan van vroegere en nieuwe regelgeving, de effectiviteit van het personeelskader en de aanwending van deze capaciteit.

CTIF-CFI. (z.d.). *De CFI*. <https://www.ctif-cfi.be/index.php/nl/belgisch-stelsel/cfi>

De Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI) is een onafhankelijke administratieve overheid met rechtspersoonlijkheid voornamelijk belast met de behandeling van verdachte financiële verrichtingen die verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme en gemeld worden door bij wet aangeduide ondernemingen en personen. De CFI staat centraal in het stelsel ter bestrijding van het witwassen en de financiering van terrorisme. Het vormt de schakel tussen de verschillende spelers die bij de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme betrokken zijn.

De Willem Podcast. (2021). *Aflevering 110 | De witwasexpert: 'We hebben een financiële politie nodig'*. <https://www.happyscribe.com/public/de-willem-podcast/aflevering-110-de-witwasexpert-we-hebben-een-financiele-politie-nodig>

Deze podcast bespreekt de rol van notarissen in de strijd tegen criminele vermogens. Fraude-onderzoeker Bob Hogeboom gaat in gesprek met Marian en Harry Lensink. Ze bespreken het voorstel van minister van justitie Grappenhuis om notarissen in te schakelen om meer grip te krijgen op de winsten van criminaliteit. Bob pleit voor meer samenwerking tussen de verschillende instanties die witwassen moeten bestrijden.

FIOD. (z.d.). *FIOD: De opsporingsdienst van financiële en fiscale criminaliteit*. <https://www.fiod.nl>

FIOD is opsporingsdienst van de Belastingdienst die financiële fraude en belastingfraude opsporen en bestrijden. Fraude kent vele gezichten en komt in grote en kleine vormen voor. Aan de hand van fraudesignalen wordt een onderzoek opgestart om bewijzen te verzamelen en de verdachten voor de rechter te brengen. Op hun website kom je meer te weten over hun werking, missie en visie en actuele nieuwsberichten.

ICOV (z.d.). *ICOV*. <https://icov.nl>

ICOV staat voor Infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen en is een samenwerking tussen verschillende overheidsorganisaties en toezichthouders die de strijd aangaan met witwaspraktijken, belastingontduiking en fraude. Hun website geeft een weergave van hun werkwijze, acties en actuele berichtgeving. Er is eveneens een terugblik 2021 en vooruitblik naar 2023 terug te vinden waarin ze hun doelstellingen voor de komend jaar verduidelijken en terugkijken naar het afgelopen jaar.

NCA. (z.d.). *National Economic Crime Centre*. <https://www.nationalcrimeagency.gov.uk/what-we-do/national-economic-crime-centre>

Het Britse NECC, National Economic Crime Centre, is een samenwerking tussen alle betrokken actoren in de strijd tegen economische georganiseerde criminaliteit. Door deze actoren samen te brengen, informatie en beste praktijken uit te wisselen, kan op efficiëntere manier financiële misdrijven en de illegale financiering van georganiseerde criminaliteit aangepakt worden. De OFSG, Online Fraud Steering Group, richt zich op de dreiging van online/cyber-fraude. Het JMLIT, Joint Money Laundering Intelligence Taskforce, staat is voor informatiedeling over witwaspraktijken en economische bedreigingen in de UK.

OLAF. (z.d.). *European Anti-Fraud Office*. https://anti-fraud.ec.europa.eu/index_nl

OLAF onderzoekt fraude met EU-geld, corruptie en ernstig wangedrag binnen de Europese instellingen, en draagt bij aan het fraudebestrijdingsbeleid van de Europese Commissie. Op hun website kan je terecht voor meer informatie over deze organisatie.

Politieacademie.nl. (z.d.). *Kennis & Onderzoek*. <https://www.politieacademie.nl/kennisonderzoek>

Onderzoeks- en kennisdiensten van de Politieacademie richten zich op de politiepraktijk en het politieonderwijs. De activiteiten dragen bij aan nieuwe inzichten, ontwikkeling van kennis- en onderwijsproducten en actualisering van het onderwijs. Op deze website zijn tal van onderzoeken en literatuur terug te vinden met de zoektermen 'financiële recherche' of 'financieel rechercheren'.

Zonale veiligheidsraad. (2020). Zonaal Veiligheidsplan 2020-2025. PZ Antwerpen. <https://www.politieantwerpen.be/over-ons/lokale-veiligheidsplannen>

In het zonaal veiligheidsplan is eveneens aandacht voor financiële recherche. Aan de hand van het PLUK-team worden onterechte vermogensvoordelen ontnomen. Team kaalpluk is een proefproject dat zich richt op het opsporen en ontnemen van deze illegale vermogensvoordelen.

3. CPS

CPS. (2017). *CPS-studiedag i.s.m. IFA. Private fraude-onderzoekers: meerwaarde of stoorzenders bij de rechtshandhaving? De (toekomstige) juridische positionering van de fraude auditoren en de private 'corporate investigators'*. <https://www.policingandsecurity.be/zzz-studiedagen/cps-studiedag-2017-de-toekomstige-juridische-positionering-van-de-fraude-auditoren-en-de-private-corporate-investigators/>

Op deze studiedag van het CPS in 2017 werd de samenwerking tussen private en publieke actoren die werken rond horizontale fraudebestrijding en cybercrime onder de loep genomen. Er werd ook een debat gehouden over de rol van de fraude-auditeur en de private 'corporate investigator'. Hierbij kwamen zeven sprekers aan bod die vanuit hun eigen onderzoeksdomein een uiteenzetting gaven.

4. wetgeving

Council regulation (EU) 2017/1939 of 12 October 2017 implementing enhanced cooperation on the establishment of the European Public Prosecutor's Office ('the EPPO'), *Official Journal of the European Union*. L 283/1, 31/20/2017. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017R1939&from=EN>

Het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet de mogelijkheid tot instelling van een Europees Openbaar Ministerie (EOM) ofwel the European Public Prosecutor's Office (EPPO). Zowel de Unie als de lidstaten van de Europese Unie zijn verplicht de financiële belangen van de Unie te beschermen tegen strafbare feiten, die jaarlijks aanzienlijke financiële schade veroorzaken. Deze feiten worden op dit moment echter niet altijd voldoende onderzocht en vervolgd door de nationale strafrechtelijke autoriteiten. De Commissie heeft op 17 juli 2013 een voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de instelling van het EOM aangenomen.

De wet van 19 december 2002 tot uitbreiding van de mogelijkheden tot inbeslagneming en verbeurdverklaring in strafzaken, *BS*, 14/02/2004. https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi/article_body.pl?language=nl&caller=summary&pub_date=03-02-14&numac=2003009088

De bijzondere verbeurdverklaring voorziet de mogelijkheid om onrechtmatige voordelen die verband houden met een misdrijf, te ontnemen. Met de *kaalplukwet* werd de mogelijkheid tot verbeurdverklaringen uitgebreid tot *vermoedelijke/verdachte* vermogensvoordelen, ook voor andere misdrijven dan men al veroordeeld werd.

Richtlijn 2014/42/EU van het Europees Parlement en de Europese Raad van 3 april 2014 betreffende de bevrozing en confiscatie van hulpmiddelen en opbrengsten van misdrijven in de Europese Unie, *Publicatieblad Europese Unie*, 29/4/2014. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2014:127:FULL&from=BG>

Deze wet geeft de overheden extra munitie in handen om de strijd aan te gaan met grensoverschrijdende, georganiseerde criminaliteit door middelen en opbrengsten uit misdrijven te kunnen opsporen, bevrozen, beheren of confisqueren. Het laat de lidstaten vrij confiscatieprocedures aanhangig te maken bij elke bevoegde rechter. De andere wettelijke instrumenten bestaan uit Gemeenschappelijk Optreden 98/699/JBZ (4), Kaderbesluit 2001/500/JBZ van de Raad (5), Kaderbesluit 2003/577/JBZ van de Raad (6), Kaderbesluit 2005/212/JBZ van de Raad (7) en Kaderbesluit 2006/783/JBZ van de Raad (8). Met deze richtlijnen worden de kaderbesluiten gedeeltelijk vervangen.

Richtlijn EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie, *Publicatieblad Europese Unie*, 5/6/2015.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015L0849&from=fi>

Deze anti-witwasrichtlijn is voornamelijk gericht op de preventie van witwassen met het oog op terroristische doeleinden.

Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van de Richtlijnen 2009/138/EG en 2013/36/EU, *Publicatieblad Europese Unie*, 19/6/2018. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018L0843&from=NL>

Aan de hand van deze richtlijn werden nieuwe elektronische betaalmiddelen toegevoegd aan de anti-witwasregeling. Ook werd informatie-uitwisseling tussen de CFI's per lidstaat gemakkelijker.

Wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, *BS*, 6/10/2017. https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi/article_body.pl?language=nl&caller=summary&pub_date=17-10-06&numac=2017013368

Deze wet wordt de "preventieve witwaswet" genoemd en moet het gebruik van een financieel stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme voorkomen. De wet legt enkele verplichtingen op die verband houden met witwassen van geld te voorkomen op te sporen en te verhinderen.

Wetsontwerp van 3 februari 2022 houdende diverse fiscale bepalingen en fraudebestrijding, *Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers*. Kamer 2022-04, nr. 55-2472/001. <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/2472/55K2472001.pdf>

Dit wetsontwerp bevat diverse wijzigingsbepalingen betreffende de inkomstenbelastingen en fraudebestrijding, en de invoering van een verplichting voor ondernemingen tot terbeschikkingstelling aan consumenten van een elektronisch betaalmiddel.